משפט

מפסק הדין

אין מקום מתאים יותר להתייצגות סודית על מסיבת הכיתה הקרובה מאשר חדר ה־שמוש שבבית־הספר. כך, על כל פנים, חשבו יצחק דניאל (17) ושניים מחברי וועד כיתתו שבבית־הספר המקצועי עמל בתל־אביב. כאשר צילצל הפעמון להפסקה; חברו השלושה יחד, נכנסו לחדר השרותים.

בעודם משוחחים על אירגון המסיבה, קלטה לפתע עינו של תלמיד בית־הספר־המקצועי כי מכסה מפסק־החשמל שבקיר חסר. „זה מסוכן," אמר יצחק לידידיו. „אפשר לקבל כאן זרם."

הוא הוציא מכיסו את מברק הביקורת הצהוב, קרב אותו אל המגעים החשמליים כדי לבדוק אם אמנם יש זרם במפסק. ב־אותו רגע נפתחה דלת חדר־השרות ופועל הנקיון עמד בפתח. „עכשיו אני יודע מי גונב את מפסיקי החשמל," רעם. הוא תפס את דניאל בידו וללא אומר ודברים גרר אותו אל המנהל.

חשתלשלות תמוהה. גם המנהל לא טרח לחקור הרבה. במשך זמן רב היו נעלמים מבית ספרו מפסקי חשמל וברזים והוא היה מרוצה שסוף־סוף תפס את ה־גנב האלמוני. לכן הרים את שפופרת הטל־פון, הזמין את חוקרי מיפלג הנוער.

בחקירה במשטרה חזר דניאל על גירסתו כי כל מה שביקש היה לבדוק את המגעים הגלויים. „אם תודה — אעזור לך," הבטיח לו השוטר את ההבטחה המיועדת לאי־קיום. אבל דניאל עמד על שלו. אף־על־פי־כן הוש־לם התיק, הועבר לדיון בבית משפט ה־שלום.

אם היתה ההשתלשלות תמוהה עד עתה, הרי שהדיון המשפטי עצמו היה תמוה לא פחות. שופט השלום, יוסף בן־חנוך, שמע את עדויותיהם של עדי התביעה בלבד, שיבח את הנאשם על כך „שלא השמיע את עדותו וחסך מעצמו עדות שקר." הוא הרשיע אותו, הטיל עליו קנס כספי.

למשפחת דניאל היתה זו מהלומה קשה. ביחוד נפגעה מכך אחותו, ששיגרה מכתב לשופט. „הרגשתי צורך וכורח לפנות אליך בכתב על מנת להעמידך על הדברים לאשו־רם ולפרוק מעצמי את המשקע המר שנותר בי לאחר המשפט," כתבה האחות במכתב, שפרט מחדש את גירסתה לגבי עברתו של אחיה.

יש ספק. אך היא לא הסתפקה במשלוח המכתב, הגישה גם ערעור לבית המשפט המחוזי. לאחר דיון קצר קבע בית המשפט: „פסק הדין הקצר (של שופט השלום) מעורר בנו תמיהה, והעיקר הוא שיש ספק בליבנו אם נעשה דין צדק." גם חומר הראיות לא היה משכנע, הוסיפו השופטים המחוזיים. הם זיכו את יצחק מאשמתו.

הווי

● **עוד לא אבדה תקוותנו:** ב־חיפה, קלטו מאזניו של רדיו ביירות את נעימת התקוה, ששודרה כמוסיקת רקע ל־אחד התסכיתים בתחנה.

● **חלק ונחלה:** בירושלים, הוגשו תביעות משפטיות לאחר שנתברר כי שלו־שה קיבוצים וותיקים בנגב, שובל, רביבים ומשמר־הנגב, הוקמו, למעשה, על אדמות פרטיות שנמכרו לפני שנים ליהודים מ־אירופה.

● **שכר מצווה:** בחיפה, הסכים כר־טיסן להסיע קבוצת ילדים עד התחנה ה־סופית, לאחר שטענו כי אין להם דמי נסי־עה. גילה משירדו כי 80 הלירות, פדיונו היומי, נעלמו מתיקו.

● **שוק על ירך:** בצפת, הגיש בעל תביעת גרושין נגד אשתו, טען כי הבטיחה לו בעת נשואיהם כי היא צמחונית ואילו מיד למחרת טכס הנשואין בישלה שוקיים של עוף לארוחת הצהריים.

● **מעצר מחיר:** בקריית־אונו, הז־עיק תושב את המשטרה בטענה כי הותקף, נעצר על מסירת הודעה כוזבת כאשר הס־ביר לשוטרים שפשוט רצה לבדוק באיזו מהירות מגיעה המשטרה למקום־פשע תיאו־רטי.

● **וי, וי לאמור:** בערד, הודיעו תושבי המקום כי אחירת „חג האהבה" ב־מקום נפגעה מכיוון שרוב התושבים הם יוגות נשואים.

בית הבובות

חוארג'ה, חואדג'ה, חואדג'ה, חוא־דג'ה!" ממלאה הקריאה הנואשת את חללו של הבית, ומצלצלת כמנגינת־אימים.

איבון, הרתוקה מזה שש־עשרה שנה ל־מיטתה, אינה מדברת, אינה נעה ממקומה, רק חיוך ממלא את פניה העגולים וחסרי־ההבעה. כך נולדה איבון לפני 16 שנה, כך נשארה עד היום, ואין ספק שבצורה זו תבלה את שארית חייה, עד שבאחד הימים תוציא את נשמתה על מיטת השעונית ה־חומה. זהו גורלה של מי שמכונה על־ידי נדד עד לסינגפור הרחוקה כדי למצוא את המעגל המהריד. עתה מפנים צופי הקולנוע התל־אביבי את ראשם בזוועה למראה ה־תמונות שצולמו בבית־המחת הסינגאפורי, מקום שם מביאים קרובי המשפחה את ה־נפטרים לגסיסתם האחרונה.

בבית־המחת התל־אביבי אין כל טעם להפ־נות את הראש. בכל צד מציץ המחת הקרב, מתוך עיניהם של השרועים על המיטות ועל הארץ. אין גם טעם לעצום את העיניים. כי גם אז חודרות הקריאות למוח, מקפיאות

הרופא ד"ר פנחס פלדמן, מנהלו הכללי של בית החולים. הוא החל את ניהולו של בית־החולים כבית מרפא לפצועי מלחמת־השחרור, המשיך לנהל את המוסד כבית חולים לחולים חשוכי־מרפא שאופיו הפילנטרופי מוסל בספק רב.

את הדם: „חואדג'ה, חואדג'ה, חואדג'ה!"

הבית העלוב שברחוב התבור נקרא, ב־אופן רישמי, בית־חולים. בית־חולים הוא מישכן הכאב והאסון. אולם הוא גם זירת ה־מאבק של הרפואה נגד המחת, ומעון התק־וות הטובות להבריא. אך יש בתי־חולים ב־הם אין נושבת כל תקוה. בהם איש אינו נלחם. אלה הם בתי־החולים לחולים כרוניים. במילים אחרות: בתי־החולים לגוססים.

יש גסיסה הנמשכת שבועות, ויש שהיא נמשכת שנים. אך גם סרטן, או הסתיידות העורקים בשנות הזיקנה, מהווים פסק־דין מחת לחולים, המבלים את פרק חייהם ה־אחרון בבתי־החולים לחולים כרוניים.

גם זה עדיין איננו שפל המדרגה. יש נמוכה מזו: תוחלת בית־החולים־לחולים־כרוניים־מקרים־סוציאליים. שם שוכבים ה־אנשים שניידונו למוות בעודם בחיים, ושלא נמצא מי שיממן את החזקתם האנושית ב־שנותיהם האחרונות. עבורם משלמת העיר־יה: מחת תחת כנפי הפילנטרופיה.

קשה להאמין, אך באותו בית עלוב ש־ברחוב התבור ישנן 35 עד 40 מיטות. הן ממלאות כל פינה, כל מעבר, פרט למטבח קטן ורעוע. המיטות קבועות, רק החולים מתחלפים בקצב מהיר. יש תקופות בהן מגיע מספר מקרי המחת ל־16 עד 18 נפט־רים בחודש.

„חואדג'ה, חואדג'ה, חואדג'ה!"

האוצר הרפואי מצטמצם בארון קטן ו־שבור, העומד בפינה. זגוגיות דלתותיו נש־ברו כבר מזמן, לכן אין גם טעם לסגור אותו. פרט לכך אין גם מה לשמור בו. מספר צינצנות עם כדורי לומינאל, וכדורי שינה אחרים, מהווים את כל המלאי הרפואי של בית־החולים תוחלת. אפילו סטרילייזאטור אין שם. הוא התקלקל כבר לפני כמה שנים, ואם צריך עתה לחטא כמה מזרקים, או אחות בית־החולים כ„יפהפיה הראשונה של המוסד".

חנה, בעלת שער הפישתן, יושבת בפינת המיסדרון, שקועה באכילה. זוהי הפעולה החשובה ביותר בסדר יומה. לכן היא אינה מבזבזת אף רגע. אך מידי פעם היא מרי־מה את ראשה לעבר אשה גוצה וצולעת, בשמלה דהויה, ומפליטה בחצי־קול: „סאל־חה הכלבה, סאלחה הכלבה."

חממה, חולת מחלת־הנפילה, כורעת ל־מרגלותיו של גבר. היא נוטלת את ידו ב־ידה, מלטפת את היד ומנשקת אותה בפיה חסר השיניים. היא צוחקת ללא קול. וממ־שיכה ללטף את ידו של הגבר, המביט ניכחו במבט קפוא, כאילו אינו מרגיש כלל מה נעשה בו.

„חואדג'ה, חואדג'ה, חואדג'ה."

למי קורא הקול האלמוני, אין איש יודע. לייתר דיוק — איש אינו מעוניין לדעת. כי אף אחד אינו שם לב לצעקות החוזרות ונשנות. רק כאשר תוציא הקוראת את נש־מתה ותמות, רק אז ישים מישהו ליבו לכך שמשהו חסר.

כך נראה ערב החיים, באחרון ממעגלי הגיהינום של דאנטה, אשר רק מסעמי חיס־כון לא נתלה בו השלט: „אתם, הנכנסים לכאן — חידלו מכל תקוה!"

„דוקטור פלדמן הוא איש קדוש. דוקטור פלדמן הוא מלך," קובעת בביטחון עצמי מוחלט ריבה בר, אחות אחראית של בית־החולים.

★ ★ ★

תוחלת ללא תקווה

במעגד האחרון של הגיהינום של דאנטה מסתתר תחת השלט „תוחלת", ברחוב התבור בתל־אביב, מרחק שני צעדים משוק־הכרמל. צות צלמי הסרט מונדו קאנה

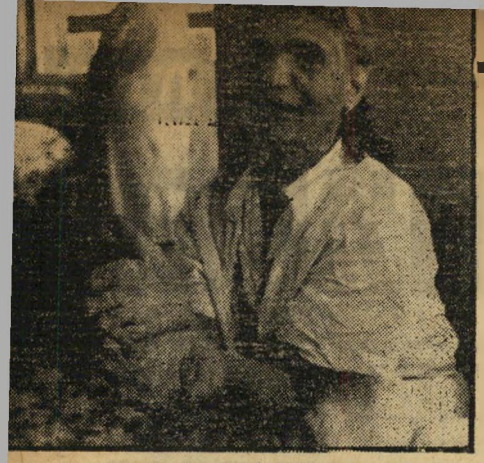

אשה זקנה יוצאת בלילו

תחבושות, עושים זאת במטבח, מעל לקום־קום הרותח.

ההיגיינה של בית־החולים שוכנת ב־חצר האחורית של הבית, בין שברי רהיטים ישנים. זוהי אמבטיה ישנה, מלאה סמרטו־טים צבעוניים ישנים. הסמרטוטים מכסים את השעתוניות החומות, הפרושות על מי־טת החולים, שאינם מסוגלים לרדת כדי לעשות את צרכיהם.

בכל יום, בשעה חמש וחצי בבוקר, באה טובה כדי לכבס את הכביסה הענקית, למ־רות שטובה היא אחת הפציינטיות של ד"ר פלדמן.

אבל „דוקטור פלדמן הוא איש קדוש. הוא מחזיק את בית־החולים, כי אחרת כל אלה היו צריכים ללכת לרחוב. בית־חולים בשבילו איננו עסק. זהו סיפוק נפשי." ככה אומרת האחות ריבה בר.

טובה לא אומרת כלום, כי טובה היא אילמת.

★ ★ ★

עסק של פרוטות

דוקטור פנחס פלדמן (73), רופא־העצבים הפנסיונר של הדסה בתל־אביב, פתח את תוחלת זמן קצר לפני מלחמת־

החולה אחת משלושים החולות המבלות את שנותיהן ה־אחרונות בבית החולים לחולים כרוניים תוחלת.

העצמאות. אולם מיד עם פרוץ המלחמה הכ־ניסו לשם 50 מיטות, עבור פצועי־המלחמה. תרומתו של הדוקטור פלדמן למען המול־דת היתה ברורה, והיא היתה ראויה לתג־מול. התגמול: הזכות להיות פילנטרופ.

מלחמת־העצמאות נותר שריד יחיד ב־בית־החולים. הוא שוכב על מיטה בודדת, סובל מהלם שלא נרפא. שאר החולים הם מיקרים שנשלחו על־ידי לישכת־הסעד של עיריית תל־אביב. היא משלמת עבור כל אחד שש לירות ו־59 אגורות ליום. עסק של פרוטות.

אבל עסק של פרוטות יכול להיות עסק כלל לא רע. כי בינתיים הצליח ד"ר פלד־מן לפתוח בית־חולים נוסף, גם הוא למק־רים כרוניים, אך הפעם לאלה הנשלחים על־חשבון משפחות בעלות אמצעים, או על־ידי קופת־חולים. בית־חולים זה כבר אינו שוכן ליד שוק־הכרמל, אלא בלב רמת־גן, ליד גן שאול טשרניחובסקי. בבית־חולים זה, נחת־גן, היה פלדמן בתחילה שותף בלתי